

A Fővárosi Ítéltábla a Zamecsnik, Pósfai és Társai Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Árnysai Katalin ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a Németh és Palatics Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Palatics Edit ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen sajtó-helyreigazítás iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2015. április 17. napján kelt 70.P.21.203/2015/3. számú ítélete ellen a felperes részéről 4. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 48.000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében az alperes által szerkesztett internetes sajtótermékben ... napján megjelent „...” című cikk sérelmezett közlései miatt kérte az alperes sajtó-helyreigazításra kötelezését.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 31.750 forint perköltséget, valamint az állam javára külön felhívásra 36.000 forint le nem rótt illetéket.

Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában hivatkozott az Alaptörvény IX. cikkének (2) bekezdésére, a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 4. § (3) bekezdésére, a 10. §-ára, a 12. § (1) bekezdésére, a 13. §-ára, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi törvény (Pp.) 343. § (1) bekezdésére és a Kúria PK 12. és 14. számú állásfoglalására.

A jogszabályi rendelkezések összevetése alapján kifejtette, hogy a sajtószervnek kötelezettsége, hogy jelentősebb magyar pártok által adott nyilatkozatokról a közvéleményt tájékoztassa, a közvéleménynek pedig alkotmányos joga, hogy ezekről tudomást szerezzen. Ebből következően amikor a sajtó egy sajtótájékoztatón elhangzottakról pontosan, az ott elhangzottakat összefoglalva, vagy szó szerint idézve beszámol, akkor alkotmányos kötelezettségét teljesíti. Az alperesnek, mint sajtószervnek a vonatkozó jogszabályi rendelkezések értelmében nincs is lehetősége arra, hogy egy

aktuális közérdeklődésre számot tartó témában parlamenti párt által tartott sajtótájékoztatóról ne számoljon be. Arról a valóságnak megfelelően kell beszámolnia, azaz az ott elhangzottakat köteles közzétenni. Mindezek alapján megállapította, hogy a sajtó nem tartozik sajtó-helyreigazítási kötelezettséggel akkor, ha egy közérdeklődésre számot tartó ügyben az abban mérvadóan nyilatkozni jogosult személy által elmondottakról hünen beszámol. Az elsőfokú bíróság ezen felül kiemelte azt is, hogy a felperes által sem vitatottan való tény, hogy a felperes egy üzletileg jelentős, szűkös erőforráshoz, azaz a ...-gázvezeték kapacitásához jutott hozzá - ellenérték fejében - az ...-vel kötött szerződés alapján. Ezen szűkös kapacitás értékesítésére az ... állami, kormányzati intézkedés folytán vált jogosulttá, azaz közvetetten egy kormányzati intézkedés vezetett ahhoz, hogy a felperes a kapacitást megvásárolhatta. A sajtó, az ... ezen való tényekre alapítva fogalmazott meg kérdéseket, illetve következtetéseket a felperes tevékenységével kapcsolatban. Mindaddig, amíg ezen tartalmak való tényekből levont - akár téves, akár túlzó - következtetéseket tartalmaznak (akár állítás, akár kérdés formájában), addig ezek véleménynyilvánításnak minősülnek és ezek vonatkozásában az Smtv 12. § (1) bekezdése és a PK 12. kúriai állásfoglalás alapján sajtó-helyreigazításnak nincs helye.

A felperest - pervesztességére tekintettel - a Pp. 78. § (1) bekezdése, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelezte a perköltség viselésére.

Az első fokú ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel, amelyben elsősorban annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy az ítélet kihirdetését követően az eljáró bíró olyan tartalmú nyilatkozatot tett, amely tárgyilagosságának hiányát igazolja. Az eljáró bíró azon közlése alapján, miszerint a jövőben ne a bírósági utat válasszák a velük kapcsolatos sérelmes közlésekkel szemben, mert az nem lesz eredményes, inkább a médián keresztül próbálják meg a sérelmeket és a kialakult helyzetet rendezni saját közleményekkel, nem tartják elképzelhetőnek, hogy az ügy pártatlan megítéléséhez fűződő alapvető joguk megvalósult volna.

A felperes másodlagosan az első fokú ítélet megváltoztatását és az alperes keresetnek megfelelő tartalmú helyreigazítás közzétételére és perköltség megfizetésére kötelezését kérte. Álláspontja szerint az alperes által nyújtott szolgáltatás sajtótermék, így a lineáris médiaszolgáltatásokra irányadó szabályozásnak az igényük elbírálásakor nincs jelentősége. Abban az esetben, ha az elsőfokú bíróság az Smtv. 13. §-át a sajtótermék vonatkozásában is alkalmazandónak találta, akkor a kötelezettség a jelentőséggel bíró közéleti eseményekkel, vitatott kérdésekkel kapcsolatos tájékoztatás adására vonatkozik, amelynek elsősorban kiegyensúlyozottnak kell lennie, amely során mindkét felet meg kell hallgatni. Az alperes azonban az írás közzététele előtt nem kereste meg őket, esélyt sem adott arra, hogy a tényekről a közvéleményt tájékoztassák, a valótlan állításokkal szemben az álláspontjukat kifejthessék. Ennek hiányában az alperest az adott tájékoztatás miatt akkor is felelősség terheli, ha a sajtótájékoztatóról tényszerűen számol be ugyan, csak épp nem a valóságnak megfelelő tényeket ad ekként tovább. Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor arra az álláspontra helyezkedett, hogy a sajtótájékoztató elhangzottak továbbadása mellett kizárt a sajtó felelőssége függetlenül annak valóságtartalmától. Az alperes akkor tett volna eleget a jogszabályok szerinti tájékoztatási kötelezettségének, ha beszámol arról, hogy az ... vizsgálóbizottság felállítását kezdeményezte az ... és köztük létrejött szerződések miatt, de egyben a felperesi verziókat is ismertet. A felperes véleménye szerint az első fokú ítélet szemben áll a PK 12. számú állásfoglaláson alapuló bírósági gyakorlattal. A PK 12. számú állásfoglalásban rögzített szempontok maradéktalanul érvényesítése végett a jogi szabályozás objektív védelmet biztosít: azaz a helyreigazítási kötelezettség független a sajtószerv vétkességétől. Valós jogsérelem esetén a bíróságnak védelmet kell nyújtani a sérelmet szenvedett számára függetlenül attól, hogy azt saját,

vagy híresztelt valótlan állítás teszi szükségessé, vagy éppen egy politikai párt sajtótájékoztatóján, vagy pletykán alapszik. Az elsőfokú bíróság azt helyesen állapította meg, hogy való tényeken alapuló véleményformálás esetén nincs helye sajtó-helyreigazításnak, de a perbeli esetben olyan tényből levont következtetésre történik hivatkozás, amelyről a cikk nem is szól. Azonban, ha az elsőfokú bíróság által leírtak valóban tények lennének - ezt vitatják - akkor sem lehetne abból a sérelmezett kitételeket leírni. Az ... nem értékesítésre, hanem (a lakossági gázáremelés elkerülése érdekében kapott biztonsági gázkészlet visszapótlásának biztosítása miatt) a ... kapacitás 30 %-ának lekötésére vált jogosulttá az ... rendelet alapján. Az értékesítésre az aki kapacitást vásárolt mindig is jogosult volt a kormányzati rendelkezést megelőzően és utána is, ezért tévedett az elsőfokú bíróság abban is, hogy a kormányzati intézkedés folytán jutottak a ... kapacitáshoz, a tény ugyanis az, hogy a kormányzati intézkedés előtt és után (2016-os ...re) is vásárolt ... kapacitást. Tény továbbá az is, hogy a kormányzati intézkedés hatása az volt, hogy lecsökkent a kapacitáshoz való közvetlen hozzájutási lehetőségük és felár fizetése mellett csak közvetett módon - az ... döntésétől függően - férhettek hozzá a kapacitáshoz. Ezt a tényt az elsőfokú bíróság nem értékelte. Tény, hogy az ... a kapott kapacitást nem tudta kihasználni, ezért a veszteség csökkentése miatt az eladás mellett döntött, de csak azoknak tudta eladni a kapacitást, akik eddig is használták a vezetékét, csak épp az ...-en keresztül, tehát az ...-nél lecsapódó felár nélkül. Az elsőfokú bíróság ezt is figyelmen kívül hagyta. Megjegyezte, hogy korántsem tény az, hogy a ... kapacitás „szükség erőforrás” lenne. Az a közlés, hogy az adófizetőknek kárt okoztak nem vélemény, hanem tényállítás, és a keresetben elsősorban ezt sérelmezték, nem azt a közlést, hogy „cinkelt lapokkal játszanak”, amelyre vonatkozóan az alperes véleménynyilvánításra hivatkozott. Nem vonható vélemény fogalmi körébe az ...-vel kötött szerződésük és Magyarország kül- és biztonságpolitikája, valamint energiabiztonsága közötti összefüggés látszata. Az elsőfokú bíróság nem indokolta, hogy ez a két egyébként egymástól független körülmény miképp kapcsolódna egymáshoz, ha nem azért a hamis látszatért, amit a keresetben kifogásoltak. A nyilatkozó ... kérdése ugyanis azt a látszatot kelti, hogy a velük kötött szerződés veszélyt jelent az ország külpolitikájára, biztonságpolitikájára és az energiabiztonságára. A jelzett látszatnak nincs semmi ténybeli alapja, az alperes az általa híresztelték tényszerűségét nem igazolta.

Mindebből az következik, hogy a cikk nem arról szól, amit az első fokú ítélet megindokolt és nem is arról, hogy tényekből levont következtetés az alperesi híresztelés, hanem valótlan tényeken alapuló híresztelés és két össze nem tartozó körülmény összekapcsolásával keltett valótlan látszatot adott tovább. Ilyen esetben a véleménynek nincs alkotmányosan kiemelt védelme, tehát a sajtó köteles helytállni.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az első fokú ítélet felperesi keresetet elutasító érdemi döntésével egyetértett, azonban az ítélet indokolásból csak a másodlagosan kifejtett érveket fogadta el.

Az elsőfokú bíróság a perbeli jogvita elbírálásánál irányadó jogszabályokra részletesen hivatkozott, ezért a másodfokú bíróság csak visszautal azokra.

A Fővárosi Ítéltábla elsősorban a felperes elfogultsági kifogását bírálta el a Pp. 18. § (4) bekezdésében foglaltakra figyelemmel, tekintettel arra, hogy a felperes az eljáró bíróval szembeni elfogultsági kifogást az elsőfokú tárgyalás berekesztését és az első fokú ítélet kihirdetését követően terjesztette elő. A rendelkezésre álló adatok ismeretében, az elsőfokú bíróság pervezetése és az eljárás során tanúsított bírói magatartás alapján jutott másodfokú bíróság arra a következtetésre,

hogy nem merült fel olyan körülmény, amely miatt az elsőfokú bíróságtól az ügy tárgyilagossága megítélése nem volt várható. Az elsőfokú bíróságnak a per érdemére kiható elfogultsága nem volt megállapítható, az ügyben az elfogulatlan érdemi elbírás biztosított volt. Az elsőfokú eljárás során nem történt olyan eljárási szabálysértés, ami az elsőfokú bíróság ítéletének érdemi felülbírálatát akadályozta volna.

A Fővárosi Ítéltábla nem értett egyet az elsőfokú bíróság elsődlegesen kifejtett indokolásával. Az elsőfokú bíróság jogi álláspontja egy 2009-ben jogszabályi szinten megfogalmazott (2009. évi CXX. törvény 2:93. §), de az 51/2010. (IV. 28.) AB határozat folytán hatályba nem lépett és a 2014. március 15-én hatályba lépő 2013. évi V. törvénybe (Új Ptk.) jogszabályi szinten már be nem épített, valamint a Kúria ítélezési gyakorlatában sem érvényesülő elveken alapul, amikor azt mondja ki, hogy a sajtót nem terheli a közöltek valóságtartalmának bizonyítása és sajtó-helyreigazítási kötelezettsége sem állhat fenn, ha egy közérdeklődésre számot tartó ügyben az abban mérvadóan jogosult személy által elmondottakról hüen beszámol.

A perbeli esetben az alperes egy politikai párt (...) képviselőjének sajtótájékoztatójáról számolt be, ami nem minősíthető olyan közhiteles tájékoztatásnak, amely közvetítésével megvalósuló híresztelés miatt a sajtót mentesítené a helyreigazítási kötelezettség objektív felelőssége alól. A hatályos jogszabályi rendelkezések értelmében [Smtv. 12. § (1) bekezdése] ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tényt állítanak, vagy híresztelnek helyreigazító közlemény közzétételét követelheti. Az Smtv. 10. §-a közönség jogainak meghatározásánál a médiarendszer egészére vonatkoztatva mondja ki a hiteles, gyors és pontos tájékoztatási kötelezettséget, míg a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét 13. § értelmében az 1. § 5. pontjában meghatározott lineáris médiaszolgáltatásokra korlátozza.

Magyarország Alaptörvénye IX. cikk (2) bekezdés és az Smtv. 4. §-a is kimondja és védelemben részesíti a sajtó szabadságát és sokszínűségét, de az Smtv. 4. § (3) bekezdése rendelkezik arról is, hogy a sajtószabadság gyakorlása nem járhat mások személyiségi jogainak sérelmével.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint, ha megállapítható az, hogy valamely sajtószerv valótlan tényt híresztel, önmagában nem mentesítheti a sajtó-helyreigazítási kötelezettség alól arra való hivatkozás, hogy egy közérdeklődésre számot tartó ügyben megnyilatkozó személy által előadottakat hüen közvetíti. A másodfokú bíróság csak megjegyzi e körben azt, hogy az alperes tájékoztatása nem felelt meg a kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettségnek, mert a felperes számára nem biztosította, hogy az adott témakörben a saját álláspontját kifejthesse.

A felperesi igény elbírálásánál azonban ennek nem volt értékelhető jelentősége, mert a Fővárosi Ítéltábla is úgy ítélte meg, hogy a sérelmezett közlések nem minősülnek valótlan tények híresztelésének. Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság másodlagos indokolásában érdemben is állást foglalt a jogvitában, a másodfokú bíróság az első fokú ítéletet szintén érdemben tudta felülvizsgálni a felperesi fellebbezés tükrében.

A másodfokú bíróság nem mindenben értett egyet az elsőfokú bírósággal, hogy melyek a felperesi igényt érintő valós tények - szűkös erőforráshoz jutott az ..., szűkös kapacitás értékesítésére az ... a kormányzati intézkedés folytán vált jogosulttá, a felperes közvetetten ezen intézkedés folytán juthatott kapacitás megvásárlásához -, azonban az valós tény, hogy a felperes az ...-vel szerződött, ez alapján is jutott ... kapacitáshoz, és ez olyan ismeret, amelyből levonhatók voltak azok a következtetések, amelyekkel kapcsolatosan az alperes híresztelés útján kérdéseket fogalmazott meg. Az alperes tehát ... - ... társelnöke - által a valós tényekből levont nem minden alapot nélkülöző következtetéseit, kérdéseit ismertette, ezáltal olyan véleményt híresztelt, amely miatt - a PK 12. számú kúriai állásfoglalásban foglaltakra is tekintettel - sajtó-helyreigazításnak nincs helye.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben eltérő indokolással a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében helybenhagyta.

A perköltség viseléséről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.)IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján határozott, figyelemmel arra, hogy az alperesnek a fellebbezési eljárásban költsége nem merült fel.

Budapest, 2015.december 10.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke - előadó bíró

Dr. Kisbán Tamás s.k.
bíró

Dr. Hercsik Zita s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő